Пише: Волфганг Минхау
среда, 24 октобар 2012 11:16

(Фајненшел тајмс , 22. октобар 2012)

Вође еврозоне су прошле недеље одржале самит; он јесте био важан, али не из оних разлога које замишљате. Оно што је одлучено, мениће будућност Европе. Банкарска унија (БУ) је толико моћно оруђе да би могло и да уједини кључне земље ЕУ. Али БУ ће их такође и издвојити од осталих чланица ЕУ. Далеко је корисније мислити о БУ као о политичком пројекту на дуге стазе (banking union as a long-term political project), него као о неком оруђу за разрешавање [садашње] кризе. Зависно од ваше тачке гледишта, то може бити или импозантно, или ирелевантно.

Одлука донета на том самиту је садржана у споразуму о чврстом "реду вожње" за успостављање правних темеља за јединствени надзорни механизам (ЈНМ) – ново регулаторно тело за банке еврозоне (foundations of a single supervisory mechanism) у оквиру Европске централне банке (ЕЦБ). То ће бити онај први корак у правцу комплетне БУ, процес који ће изискивати много година до тренутка свог потпуног испуњавања. Тај ЈНМ ће на крају обухватити свих 6.000 банака еврозоне. Могуће да он неће баш сваку од њих директно надзирати, али он ће моћи да директно, кад год то зажели, преузме контролисање.

Успостављању ЈНМ-а ће следити заједничка политика рекапитализације банака, јединствени механизам решавања и – на крају, јединствена шема осигурања депозита. Економске функције свега тога се могу груписати и распоредити на разне начине и у различитим институцијама. Коначни облик за сада није сасвим јасан, али то ће бити урађено.

Немачки канцелар Ангела Меркел (Angela Merkel) је била у праву када је казала да није до јануара 2013. г. могуће имати успостављен и функционалан ЈНМ. Комплетирана БУ је неизмерно комплексна и захтева време. Важни аспекти тог пројекта ће изискивати и неку измену у европским уговорима. Британија и остали који немају амбиција да се укључе у еврозону неће ништа ни потписивати. Било би погрешно мислити о БУ као о неком продужетку јединственог тржишта. Најбоље би било сматрати је за неку врсту електричне мреже која узајамно повезује чланове монетарне уније.

БУ разара две илузије које су пратиле стварање евра – једну од њих су гајиле чланице еврозоне, а другу – они изван ње. Прва од њих је била да ће и минималистичка монетарна унија бити одржива. Они изван еврозоне су постали жртве илузије да имају избора као из неког менија: да ће бити у стању да издвоје и одаберу неке делове европске интеграције у којима би учествовале. Испало је, међутим, тако да остајање у ЕУ, али изван еврозоне, није нека одржива животна средина.

Како време буде одмицало, еврозона ће узурпирати ЕУ: еврозона ће имати сопствену БУ, сопствени буџет, сопствену политичку унију и на крају крајева и сопствено заједничко тржиште, а то је нешто што у овом тренутку није легално могуће. Основни разлог услед чега Британија сада иде у правцу вероватног изласка из ЕУ (Britain is now headed for a probable exit
), или у крајњој линији према сопственој маргинализацији у ЕУ, није неки евроскептични премијер, него она њена одлука од пре 15 година да се не укључи у еврозону.

БУ и њени разни сродници су највиши потез политичке интеграције у Европи, још од оног формирања Европске економске заједнице од пре 55 година. Верујем да ће то бити значајније и веће чак и од [формирања] самог евра, јер оне представљају и најзначајнију инвазију- напад на националне суверенитете – и то на више нивоа.

Мада би комбинација банковне, фискалне и економске уније, ако се изведе правилно, оформила неки минимални институционални оквир за одрживу монетарну унију, ту се крије и велика “квака-22“: монетарна унија би могла да експлодира и пре него што ти нови механизми почну да делују. Таква БУ, каква је сада планирана, неће нам помоћи у текућој кризи.

Многи коментатори су извукли два погрешна закључка:

1. ЈНМ ће постати активан од јануара.

2. А то ће узроковати аутоматску промену већ постојећег програма спасавања шпанских банака.

Сада, пак, изгледа да ће ЈНП почети да функционише тек у другој половини 2013. г. Вође еврозоне су потврдиле да ће оперативни почетак ЈНМ-а омогућити Европском стабилизационом механизму да директно рекапитализује банке, без оптерећивања држава-чланица.

Неспоразум је у томе да се то не тиче постојећег шпанског програма банковне рекапитализације (Spain’s existing bank recapitalisation programme). Економска сврха директне рекапитализације банака је у окончавању онога што ММФ назива “штетном и опасном повезаношћу банака са државним обвезницама“. Овај нови систем би на крају био то исто, али ипак, за сада, још не.

Шпанска влада ће остати одговорна не само за дуговања саме Шпаније, него и за сва дуговања у самој Шпанији. Та штетна и опасна повезаност ће наставити да постоји. БУ је велика ствар. Али и стална претња будућности еврозоне (eurozone) је то такође. То се није променило.

[illegible]